

Максимова А. Я.

Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ

КЛАСИФІКАЦІЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ФРАЗЕОЛОГІЇ СФЕРИ ЕКОНОМІКИ ТА БІЗНЕСУ

Показано, що фразеологізми, які вживаються в економічному дискурсі, відносяться до неабстрактних речей і близькі до народного побуту. Класифікація фразових одиниць Виноградова: фразеологічні зрощення – це всім відомі стійкі словосполучення, які є семантично неподільними та значення цілого слова не відповідає окремо значенню зрощених слів; фразеологічними єднотами є стійкі словосполучення, значення яких можна отримати зі значення окремих складових його слів; до фразеологічних сполучень відносять стійкі поєднання, в яких кожен з компонентів, залишаючись невід'ємним, зберігає деяку семантичну самостійність. Значення всього фразеологізму складають прямо значення кожних слів, що входять в нього склад. Класифікація фразових одиниць Куніна включає: запозичені (назв відомих людей, свят, язичницькі погляди, історичні, культурні традиції, релігія, сучасні тенденції); сучасні тенденції розвитку.

Встановлено, сфера економіки є різноплановою та у своєму розвитку враховує назви відомих людей, свята, язичницькі погляди, історичні, культурні традиції, релігія, сучасні тенденції розвитку.

Показано, що відрізняють структурну та семантичну класифікацію фразеологізмів англійської мови. До структурної класифікації належать субстантивні, дієслівні, ад'єктивні фразеологізми та фразеологізми зі структурою пропозиції. Субстантивні фразеологізми є співвідносними з іменниками. Дієслівні фразеологізми співвідносні функціонально з дієсловом. До семантичних фразеологізмів ми відносимо фразеологічні сполучення, фразеологічні єдності та фразеологічні зрощення.

Основоположителем класифікації мовних одиниць є Ш. Балі, що виділив вільні словосполучення та власне фразеологізми, або ідіоми. Дана класифікація отримала назву семантичної, оскільки відображала етапи переходу словосполучення в слово. Іншою важливою класифікацією є класифікація Виноградова, який виділив три класи фразеологічних одиниць, зокрема, фразеологічні зрощення, фразеологічні єдності, фразеологічні сполучення. Видозміна значення слова покладена в основу цієї класифікації.

Ключові слова: інноваційна фразеологія, фразеологізм, фразеологічна одиниця, класифікація, інноваційна фразеологія сфери.

Постановка проблеми. Динамічний розвиток науки, техніки обумовив стрімке зростання словотвірних форм, зокрема, сфери економіки та бізнесу. Пандемія лише ці процеси прискорила, сприяючи ще більшій діджиталізації роботи підприємств, застосуванню онлайн технологій у діяльності працівників та в цілому появі нових слів, пов'язаних з Zoom активністю. Подібна ситуація привертає все більшої уваги філологів, науковців для аналізу сучасних технологій.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретико-методологічні засади: повною мірою досліджено лише сутність фразеологізмів та їх класифікація. Це питання ґрунтовно вивчали у різних ракурсах вітчизняні І. К. Білодід, А. В. Боцман, Л. А. Булаховський, В. С. Виноградов, Ю. А. Зацний, А. В. Кунін, В. М. Телія, а також зарубіжні А. Бенгт, Б. Харальд, А. П. Коуї,

М. Евераерт, Ерік-Ян ван дер Лінден, А. Шенк, Р. Шрейдер, Р. Глазер, Ш. Баллі. У своїх працях вивчали питання особливості перекладу фразеологізмів вивчали Н. Н. Амосова, С. Л. П. Жуков, А. А. Реформатський тощо. Проте активний розвиток словарного запасу в сфері економіки та бізнесу обумовив потребу її класифікації

Постановка завдання. Мета статті полягає в класифікації інноваційних американських фразеологізмів сфери економіки та бізнесу.

Виклад основного матеріалу. За останні двадцять років фразеологія стала важливою галуззю чистих та прикладних досліджень у західноєвропейській та північноамериканській лінгвістиці. Вона стала невід'ємною частиною життєдіяльності суспільства. Вживання фразеологічної одиниці в економічному тексті залежить від зовнішніх і внутрішніх факторів. З одного боку, розвиток

мови призвів до появи нових фразеологічних сполучень в економічній сфері, наприклад:

to play economics – вдаватися до нечесних методів у господарській діяльності; вести нечесну економічну гру;

З іншого боку, економіка активно використовує ті фразеологізми, які виникли з історії, культурних традицій тощо.

Ті фразеологізми, які вживаються в економічному дискурсі, відносяться до неабстрактних речей і близькі до народного побуту. Економічні тексти містять фразеологізми, які визначають гроші як економічну одиницю:

Purse full of money, the root of all evil (money), money burns a hole in my pocket, nor for love or money, to be stony-broke – to have no

money, fry the fat out of (fry out fat) – obtain money by pressure or extortion.

Гаманець, повний грошей, корінь усього зла (гроші), гроші пропалюють дірку в моїй кишені, ні за любов, ні за гроші, бути розбитим – не мати грошей, смажити сало з (висмажити сало) – отримати гроші шляхом тиску або вимагання.

Термін «гроші» у фразеологізмах часто вживається в контексті незаконних економічних дій, наприклад:

trade-based money laundering – зловживання торгівлею для переміщення грошей через кордони. Іноді метою є ухилення від сплати податків, зборів або контролю над капіталом; часто це потрапляння брудних грошей у банківську систему [3, с. 231].

money laundering означає процес видмивання грошей, отриманих від злочинної діяльності.

Фразеологічними одиницями, які позначають гроші, отримані злочинною діяльністю, є такі:

black money – великі багаті країни все ще люблять зображати себе такими лідери боротьби з чорними грошима [3, с. 231];

dodgy money – великі багаті країни часто звинувачують малі офшорні фінансові центри, такі як Джерсі та Кайманові острови, у тому, що вони діють як охочі провідники для химерних грошей [3, с. 231];

bloody money – криваві гроші від тероризму на Північному Кавказі до залив засідань Москви, корупція – найбільша проблема Росії [3, с. 231].

Фразеологічні одиниці, які дають позитивне світло на гроші:

white-money – це мало стати частиною національної «стратегії білих грошей», яка все ще формується, щоб раз і назавжди позбутися іміджу Швейцарії як податкової гавані. Критики

підозрюють, що це димова завеса («Підстання середніх берегів», The Economist);

honest money – чого не усвідомлюють противники примату електронних грошей, так це те, що економічний критерій виготовлення електронних грошей є ключем до ліквідації інфляції та чесного фонду (Майлз Кімбол про те, як електронна валюта може забезпечити справжню стабільність цін).

Нещодавно в економічному дискурсі з'явилося багато нових фразеологізмів, що позначають грошові одиниці, такі як веб-гроші, Інтернет-гроші, електронні гроші, наприклад:

electronic money – електронні гроші виправили б це, однак, зробивши неможливим переміщення грошей з форми, що підлягає негативним ставкам, – хіба що витрачаючи їх або інвестуючи їх у високодохідний актив, що є саме стимулюючим результатом центрального банк сподівається генерувати.

Фразеологічні одиниці з власними назвами також зустрічаються в економічному дискурсі, у тому числі з:

– топоніми: *the Trojan horse, to carry coals to Newcastle, between Scylla and Charybdis.*

Наприклад: економісти везли вугілля до Нью-касла з тих пір, як Адам Сміт надав англійським купцям раціоналізацію того, що вони завжди хотіли робити – ставитися до своїх побратимів як до в'язаних тварин. Ті ж функції продовжують виконувати економісти (Джон Козі).

Вираз **“take coal to Newcastle”** означає робити марну і марну роботу.

Стратегія **“to carry coals to Newcastle”** була б сміливим зрушенням, але здається більш імовірним, що обидві сторони будуть продовжувати окопну війну та чекати, щоб побачити, як розіграється політика закону [3, с. 231].

The Trojan-horse означає нечесні, оманливі дари, які приносять смерть тим, хто їх отримує.

– антропоніми:

Gordian knot, Peeping Tom, Doubting Thomas.

Фразеологічна одиниця походить від імені фригійського царя Гордія і означає проблему, дуже складне питання і *“ability to solve the problem quickly and decisively”* [3, с. 231].

На значення економічної фразеологічної одиниці впливають і абстрактні поняття.

Наприклад, фразеологічна одиниця золотоволося економія:

Провина лежить на центральних банкірах, які наприкінці 1990-х надто вірили в так звану **goldilocks economy**: не надто жарко, не надто холодно [3, с. 231].

Класифікація фразових одиниць Виноградова [1, с. 15].

Фразеологічні зрощення – це всім відомі стійкі словосполучення, які є семантично неподільними та значення цілого слова не відповідає окремо значенню зрощених слів.

dress-up Thursday певний день тижня, коли службовці повинні бути одягнені формально;

drift-off moment момент на торговельній презентації, коли потенційний покупець уявляє собі, наскільки буде кращою його життя, якщо він придбає запропонований товар або послугу;

Фразеологічними єдностями є стійкі словосполучення, значення яких можна отримати зі значення окремих складових його слів. Семантику всього фразеологізму складає переосмислення окремих його складових слів. Наприклад:

carry tax податок на валюту, яку тримають фізичні та юридичні особи, зокрема, банки;

Black Friday п'ятниця після свята День подяки, яка вважається днем найбільшого напливу покупців у крамниці;

fast food cluster зосередження ресторанів «швидкої їжі» на незначній території;

fast-food zoning заборона продажу «швидкої їжі» в певних районах, місцевостях.

До фразеологічних сполучень відносять стійкі поєднання, в яких кожен з компонентів, залишаючись невідомим, зберігає деяку семантичну самостійність. Семантика фразеологічних сполучень є прямою і чіткою:

death care industry – аналогія (порівн. *health care industry*) індустрія «ритуальних послуг»;

engaged workaholic – людина, яка багато працює, оскільки дуже любить свою роботу;

single-brand store – магазин, в якому продаються товари якоїсь однієї торгової марки.

Класифікація фразових одиниць Куніна [2, с. 40]:

- запозичені (назв відомих людей, свят, язичницькі погляди, історичні, культурні традиції, релігія, сучасні тенденції)

Назви відомих людей

Bill Gates tax метонімія частина вартості нового персонального комп'ютера, яка йде на рахунок компанії Майкрософт;

зі святами

Black Friday п'ятниця після свята День подяки, яка вважається днем найбільшого напливу покупців у крамниці;

Christmas creep рекламування товарів, пов'язаних з Різдом, ще задовго до свята (свято); язичницькі погляди

dead cat bounce тимчасове підвищення курсів акцій після їх різкого падіння історичні події;

Mongolian hordes метафора (**Mongolian horde theory**) велика кількість робітників, найманих для виконання складного проекту, особливо такого, що відстає від призначеного терміну завершення (історія) культурні традиції;

open the kimono (open one's kimono) метафора відкрити всю бухгалтерію певної компанії для ревізії; розкрити, зробити публічним щось таке, що було приховане релігією;

religion stock метафора основний капітал компанії, який, на думку інвесторів, в майбутньому тільки зростатиме;

сучасні тенденції розвитку

zombie bank метафора банк, який не може видавати кредити, оскільки розмір його пасивів (заборгованості) перевищує розмір його активів, проте він продовжує функціонувати завдяки фінансовій підтримці державних органів.

Отже, сфера економіки є різноплановою та у своєму розвитку враховує назви відомих людей, свята, язичницькі погляди, історичні, культурні традиції, релігія, сучасні тенденції розвитку.

Світ фразеології англійської мови великий і різноманітний. Кожен аспект його дослідження, безумовно, заслуговує на належну увагу.

Відрізняють структурну та семантичну класифікацію фразеологізмів англійської мови. До структурної класифікації належать субстантивні, дієслівні, ад'єктивні фразеологізми та фразеологізми зі структурою пропозиції.

Субстантивні фразеологізми є співвідносними з іменниками. Отже, головною складовою субстантивних фразеологізмів є іменник.

Entrepreneur's syndrome (entrepreneur syndrome) психологічний стан (настрій) людини, яка вважає, що тільки вона краще всіх може займатися бізнесом;

lactation room спеціальна кімната на підприємстві, фірмі, де службовці-жінки, які мають грудних дітей, можуть зціжувати і зберігати грудне молоко;

new chips акції порівняльно нової компанії, що займається високими технологіями.

Дієслівні фразеологізми співвідносні функціонально з дієсловом. Отже стрижневим компонентом таких фразеологізмів є дієслово. Наприклад:

eat what you kill отримувати те, що заробив (діловий принцип, який полягає в тому, що особа, яка завершує якусь роботу, повинна за неї отримати фінансову винагороду);

return on talent матеріальні та інші вигоди, що одержує компанія від наймання і стимулювання праці цінних працівників;

put the wood behind the arrow метафора забезпечувати певну компанію фінансовими та іншими ресурсами.

Інша група фразеологізмів ад'єктивні, що функціонально пов'язані з прикметниками. Головним компонентом ад'єктивних фразеологізмів є прикметник. Кількість ад'єктивних фразеологізмів по відношенню до загального обсязі фразеологізмів є незначною.

corporate welfare фінансові пільги, що надаються американським корпораціям з боку уряду;

emotional labor робота, яка вимагає від робітників виявлення фальшивих позитивних емоцій (особливо сфера обслуговування);

engaged workaholic людина, яка багато працює, оскільки дуже любить свою роботу.

До семантичних фразеологізмів ми відносимо фразеологічні сполучення, фразеологічні єдності та фразеологічні зрощення.

Підсумовуючи все вищенаведене, основоположником класифікації мовних одиниць є Ш. Балі,

що виділив вільні словосполучення та власне фразеологізми, або ідіоми. Іншою важливими класифікаціями є класифікації Виноградова та Куніна.

Висновки і пропозиції. Основоположником класифікації мовних одиниць є Ш. Балі, що виділив вільні словосполучення та власне фразеологізми, або ідіоми. Дана класифікація отримала назву семантичної, оскільки відображала етапи переходу словосполучення в слово. Іншою важливою класифікацією є класифікація Виноградова, який виділив три класи фразеологічних одиниць, зокрема, фразеологічні зрощення, фразеологічні єдності, фразеологічні сполучення. Видозміна значення слова покладена в основу цієї класифікації. Відрізняють структурну та семантичну класифікацію фразеологізмів англійської мови. До структурної класифікації належать субстантивні, дієслівні, ад'єктивні фразеологізми та фразеологізми зі структурою пропозиції. До семантичних фразеологізмів ми відносимо фразеологічні сполучення, фразеологічні єдності та фразеологічні зрощення. Перспективами подальших наукових досліджень є дослідження та соціолінгвальних особливостей інноваційних фразеологізмів сфери економіки та бізнесу.

Список літератури:

1. Виноградов В. В. Основные понятия русской фразеологии как лингвистической дисциплины. Труды Юбилейной сессии ЛГУ, (1819–1944). Ленинград, 1946. 190 с.
2. Кунин А. В. Курс фразеологии современного английского языка: Учеб. для ин-тов и фак. иностр. яз. 2-е изд., перераб. Москва : Высш. шк., Дубна : Изд. Центр «Феникс», 1996. 381 с.
3. Aimenova M., Ospanova A., Rakhimova A., Sarsembayeva A., Mazhit Z. Phraseological terminology in the English economic discourse. *Xlinguae*. 2019. Vol. 12. Issue 1. 2019. P. 228–238.

Maximova A. Ya. CLASSIFICATION OF INNOVATIVE PHRASEOLOGY IN THE FIELD OF ECONOMICS AND BUSINESS

It is shown that the phraseologies used in economic discourse belong to non-abstract things and are close to folk life. Vinogradov's classification of phrasal units: phraseological conjunctions are well-known stable phrases that are semantically indivisible and the meaning of the whole word does not correspond separately to the meaning of conjugated words; phraseological units are stable phrases, the meaning of which can be obtained from the meaning of individual components of his words; phraseological combinations include stable combinations in which each of the components, while remaining free, retains some semantic independence. The meaning of the whole phraseology is the direct meaning of each word in it. Kunin's classification of phrasal units includes: borrowed (names of famous people, holidays, pagan views, historical, cultural traditions, religion, modern trends); current development trends. It is established that the sphere of economy is diverse and in its development takes into account the names of famous people, holidays, pagan views, historical, cultural traditions, religion, modern trends. It is shown that there are structural and semantic classification of English phraseology. Structural classification includes nouns, verbs, adjectival phrases and phrases with a sentence structure. Noun phraseologies are correlated with nouns. Verbal phraseology is functionally related to the verb. To semantic phraseology we include phraseological combinations, phraseological units and phraseological mergers. The founder of the classification of language units is S. Bali, who singled out free phrases and phraseology, or idioms. This classification is called semantic, because it reflects the stages of transition from phrase to word. Another important classification is the classification of Vinogradov, who identified three classes of phraseological units, in particular, phraseological conjunctions, phraseological units, phraseological combinations. Modification of the meaning of the word is the basis of this classification.

Key words: innovative phraseology, phraseology, phraseological unit, classification, innovative phraseology of the sphere.